

Kraliyet'e doğan, avam 'Kerkenez'

Britanyalı yazar Barry Hines'in klasik eseri 'Kerkenez' okuyucuyu 1960'larda Kuzey İngiltere'de madencilerin yaşadığı bir mahalleye götürüyor. Okulun uyumsuz çocuğu Billy'nin hayatını izleyen roman, işçi sınıfının umutlarını ayakta tutan bir eser olarak parlıyor.

ERHAN TEKTEK
erhan.tekten@gmail.com

Yorkshire'da ortaokul öğrencisi pis bir çocuk kerkenez bulur ve onu eğitir. Kerkenez, çocuğun zorba okul müdürü ve öğretmenleri tarafından sürekli ezildiği hayatına, buldukları her fırsatta bara giden anne ve abisinin neden olduğu moral bozucu bir ev yaşamına umut ve anlam katar. **Barry Hines**'in 1968'de yayımlanan romanı '**Kerkenez**', büyük usta **Ken Loach** tarafından sinemaya aktarılmasının ardından bir külte dönüşür ve **işçi sınıfının umutlarını ayakta tutan bir eser olarak sınıf savaşı tarihinin sayfaları arasında parlar durur**. O kuş, Kraliyet'e göre doğan, avama göreyse 'Kerkenez'dir artık.

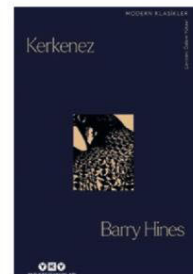
1960'larda Yorkshire'daki madencilerin yaşadığı mahallede geçen 'Kerkenez', Billy Casper'ın hayatının bir gününe odaklanıyor. Billy, üvey olduğunu bilmediği abisi Jud gibi okulu bırakmak üzere ve kaderinde yine abisi gibi 'çukur'da çalışmak var. İngiliz yazar Barry Hines'in hikâyesi Billy'nin yatağında başlıyor ve aynı yerde bitiyor. Ama bir gün içerisinde her şey değişiyor. Kitap Billy'nin bakış açısından bölümlere ayrılmadan sürekli bir anlatıyı içinde barındırıyor. Hines'in ham ve sade nesri Billy'nin kasvetli çocukluğunun resmini oluşturmasına yardımcı oluyor. Kısa ve öz cümleler Billy'nin değişen ruh halini vurguluyor. Barry Hines, ruh halini hafifletmenin ve her şeyin kasvetli olmadığını göstermenin bir yolu olarak mizahı da kullanıyor.

Billy'nin okulda her zaman başı belaya giriyor. Müdür Gryce tarafından ilk saniye mimlenmiştir. Ayrıca sürekli akran zorbalığına uğruyor. Okuyucu için böyle bir durumda bile bazen Billy'ye sempati duymak çok zor oluyor. Çünkü o, **okuyucu için empati kurulması imkânsız sevimsiz bir çocuğa dönüşüyor bazı zamanlarda.** Öğretmenleri, akranları ve ailesi ondan vazgeçmeyi seçiyorsa okuyucu neden

farklı olsun? Beklentilerin sınırlı, özlemlerin düşük ve disiplinin çok katı olduğu bir işçi sınıfı topluluğunda Billy neden iyi olmaya çalışsın? Zira, ne kadar iyi olmaya çalışsa -sınıf yoklamasında kelime oyunu üzerinden yaptığı espri bile ceza almasına sebep olur- kayaya çarpıyor.

Roman bir günün kronolojik sırasına göre gitse de geri dönüşlerle hikâye detaylanıyor. Billy'nin yavruların olduğu yuvayı bulması ve içlerinden birini alması gibi. **Billy, adını 'Kes' koyduğu kerkenezle tutkuyu keşfediyor, kuşun sessiz gücünü kendiyile özdeşleştiriyor. Kuş ona başka hiçbir şeyin veremediği güven ve sevgiyi aşıyor. Kerkenezle arkadaşlığı, öğrenme açlığının kili-dini açıyor.** Romanın en dikkat çeken bölümünde genelde derslerde sessiz, ilgisiz olan Billy, öğretmeni tarafından yabancı kuşu nasıl eğittiği konusunda konuşması için tahtaya davet ediliyor. Billy'nin anlatımı sınıftaki herkesi büyülüyor. Bu konuda bir ders olsaydı Billy kesinlikle en yüksek puanı alırdı.

Barry Hines, 'Sonsöz'de romanı senaryoya uyarlamak için yaptığı çalışmaları ve klasik haline gelen bir kitabın mirasını yeniden değerlendiren. İşçi sınıfının tarihsel gelişimi ya da geri gidişleriyle 'Kerkenez'i yeniden yorumluyor. 'Kerkenez' 55 yıl önce Britanya işçi sınıfından yükselen bir sestir. Şimdi tüm insanlığın Billy ve 'Kes'ten yükselen ses ve çılgınlara daha çok ihtiyacı var. Billy'nin hayatta yaşadığı zorbalıklara karşı duruşu hâlâ umudu ve dayanıklılığı temsil ediyor çünkü. Eğer bugüne kadar Kerkenez'i okumadıysanız ya da filmi seyretmediyseniz, en kısa zamanda 'Kerkenez'in kanatlarına takılm derim. ■

KERKENEZ

Barry Hines
Çeviren: Özlem Yüksel
Yapı Kredi Yayınları,
2023
160 sayfa.